Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena *R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brasovŭ:
a administraţiune, piaţa mare, Têrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 19. Braşovŭ, Lunĭ-Marţĭ, 26 Ianuarie (7 Februarie) 1893.

Braşovŭ, 25 Ianuarie v.

De când şovinismulŭ şi renegatismulŭ au ajunsŭ sĕ fiă proclamate în acéstă nenorocită ţéră ca principiu de statŭ, pare că dinaintea celorŭ dela putere ar fi dispărutŭ orĭ ce consideraţii de dreptŭ şi umanitate faţă cu popórele nemaghiare de sub stăpânirea lorŭ.

Astădĭ vedemŭ, că chiar şi cei mai din urmă lachei ungurescĭ, chiar şi cei mai josnicĭ vênătorĭ de posturĭ se simtŭ chiămaţĭ de a esercia asupra nóstră unŭ felŭ de inspecţiune, ca şi cum popórele nemaghiare din acéstă ţéră arŭ fi alcătuite din totŭ atâţia prisonierĭ ai Maghiarilorŭ.

Astfelŭ numĕrósele încălcărĭ volnice şi arbitrare a drepturilorŭ şi aşedămintelorŭ nóstre culturale şi naţionale, ce dilnicŭ avemŭ sĕ înregistrămŭ când dintr'o parte, când dintr'alta, te facŭ sĕ credĭ, în adevĕrŭ, că guvernulŭ unguréscŭ a deschisŭ porţile marei sale menagerii, pentru ca lighionele de totŭ soiulŭ, aflătóre în aceea, sĕ se pótă arunca asupra nóstră când le place şi cum le place.

Nenumĕrate suntŭ casurile, când nisce spionĭ miserabilĭ, nisce lingăi fără caracterŭ, se vîră fără ruşine prin adunările nóstre culturale şi naţionale cu scopulŭ vĕditŭ de a căuta nodŭ în papură, de-a denunţa şi de a-şi face prin acésta carieră. Ba, ce mai revoltătorŭ, nu arare-orĭ chiar şi şcólele nóstre popoiale suntŭ încălcate de asemenĭ lăpădăturĭ ale societăţii, carĭ fără dreptŭ şi fără nicĭ o autorisaţiă din partea cuiva îşĭ permitŭ sĕ intre în şcólele nóstre pentru a spiona şi a-şĭ căuta motive de denunţare.

Unŭ asemenea casŭ s'a petrecutŭ acum de curĕndŭ şi în comuna Recea din comitatulŭ Făgăraşului. Unŭ flécŭ de vice-notarŭ, care înaintea Românilorŭ e cunoscutŭ ca unŭ renegatŭ pronunţatŭ, şi-a permisŭ dilele acestea sĕ intre în şcóla română de acolo, fără nicĭ unŭ dreptŭ, orĭ autorisaţiă din partea cuiva, ci singurŭ numai cu scopulŭ de a véna pretexte de denunţare şi de a-şi rĕsbuna asupra învĕţătorilorŭ românĭ dela acea şcólă.

Asemenĭ încălcărĭ grobiane ale şcólelorŭ suntŭ socotite, chiar şi după legile în vigóre ungurescĭ, ca grave acte punibile. Pentru-ce dér sĕ nu li-se pună odată stavilă unorŭ asemenĭ încălcărĭ? Pentru ce sĕ nu se pună la ordine lichelele ungurescĭ, carĭ cu încălcarea legilorŭ umblă sĕ denunţe şi sĕ ţese intrigĭ chiar şi în contra şcólelorŭ nóstre?

Scimŭ, că denunţanţii găsescŭ vecĭnică ocrotire din partea autorităţilorŭ ungurescĭ dér cu tóte acestea noi, ca stăpânĭ şi îngrijitorĭ ai şcólelorŭ nóstre, trebue sĕ ne facemŭ datorinţa şi cu orĭ-ce preţŭ sĕ căutămŭ a pune la ordine pe asemenĭ finţe pĕcătóse. Casurile trebuescŭ arătate pe de-o parte autorităţilorŭ superióre şcolare ale nóstre, ca acestea sĕ céră satisfacţia cuvenită din partea mai marilorŭ, ér pe de altă parte în adunările comitatense membrii românĭ sĕ facă interpelărĭ în causă şi sĕ céră cu tótă hotărîrea punerea la ordine a intriganţilorŭ şi denunţanţilorŭ.

Nu este bine a se trece uşorŭ cu vederea asemenĭ abusurĭ, căcĭ prin acésta lupii capĕtă apetitŭ şi năpădescŭ totŭ cu mai mare îndrăsnélă asupra nóstră.

Chiar şi celorŭ mai micĭ încălcărĭ de lege trebue sĕ le dămŭ importanţă mare, sĕ dămŭ alarmă şi sĕ ceremŭ cu hotărîre rĕsbunarea lorŭ, căcĭ prin acésta vomŭ dovedi, că suntemŭ conscii de drepturile nóstre şi acéstă consciinţă le va impune adversarilorŭ.

Cu deosebire însĕ în poporŭ trebue câtŭ mai multŭ deşteptată şi potenţată consciinţa de dreptŭ de care sĕ se lovéscă, ca şi de-o stâncă, încălcătorii drepturilorŭ şi aşedămintelorŭ nóstre naţionale. Când acéstă consciinţă de dreptŭ, a poporului nostru va fi potenţată la gradulŭ doritŭ, ea ne va servi ca unŭ scutŭ mai sigurŭ şi mai puternicŭ, decâtŭ tóte guvernele şi decâtŭ tóte legile ungurescĭ de adĭ.

Autonomia catolică ungurâscă

şi

Biserica română gr.-unită.

VI.

Revenindŭ la conţinutulŭ statutului organic, n'am sĕ spunŭ alta, decâtŭ sĕ vĕ rogŭ sĕ daţĭ locŭ aci articulului apărutŭ la 12 (24) Februarie 1871, în nr. 17 alŭ diarului „Federaţiunea“, care cuprinde în estrasŭ esenţa acelui statutŭ, precum urméză:

Pericolulŭ ce ameninţă biserica gr. cat. română prin autonomia cat. pestană.

Deşi deputaţii diecesei gr. cat. române de Oradea-mare, prin declaraţiunea lorŭ suşternată congresului autonomicŭ cat. de Pesta în 4 Novembre anulŭ trecutŭ, declarară francŭ, că ei fără consensulŭ universităţii bisericei gr. cat române nu potŭ şi nicĭ că vorŭ participa la acelŭ congresŭ, totuşĭ primatele Ungariei, ca presidele acelui congresŭ, prin epistola sa cu datulŭ de 12 Februarie, nr. 900, trimise şi subscrisului, şi credŭ, că şi celorlalţĭ deputaţĭ diecesanĭ, elaboratulŭ comisiunei de 27, esmise pentru facerea proiectului referitorŭ la organisaţiunea autonomiei catolice, totodată împărtăşi şi proiectulŭ separatŭ alŭ lorŭ 7 membri din cei 27, anume alŭ lui George Bartal, Solomonŭ Gajzágó, Ioanŭ Babics, Dem. Horváth, Stefanŭ Abonyi, şi Emanuilŭ Hrábár, ĕstŭ din urmă Rusŭ gr. cat.

Deórece aceste proiecte împreună cu epistola primatelui le primii din cancelaria episcopului diecesanŭ, numai ca din seninŭ, credŭ, că aceste proiecte s'au trimisŭ şi celorlalte diecese gr. cat. române, adecă la Blaşiu, Gherla şi Lugoşiu.

Pe deputaţii din diecesa oradană primatele, în epistola amintită, 'i chiamă la desbaterile congresului, care se va redeschide în 9 Martie.

Toţĭ credincioşii gr. cat. românĭ din cele premerse potŭ sĕ scie, că noi, şi respective subscrisulŭ, la şedinţele redeschise nu voiu participa. Deórece însĕ din proiectulŭ împărtăşitŭ acuma putemŭ fi în clarŭ, că ce este şi ce voiesce a fi autonomia catolică de Pesta, nu potŭ întrelăsa sĕ nu împărtăşescŭ conţinutulŭ esenţialŭ alŭ acelui elaboratŭ pe calea publicităţii, şi părerile mele în astă privinţă, fiindcă în colónele acestui jurnalŭ despre acésta încă nu s'a făcutŭ amintire.

§-ulŭ prim conţine principiulŭ, că autonomia tuturorŭ cat. din Ungaria şi Ardealŭ se organiséză pe basa participării şi incurgerii comune a credincioşilorŭ bisericanĭ şi mirenĭ; va sĕ dică, de aicĭ înainte intră şi mirenii în constituţiunea bisericei cat. din carea până acuma erau eschişĭ; la tótă întêmplarea unŭ momentŭ ponderosŭ în viaţa bisericei catolice.

§§-ii 2, 3, 4, 5, 6 şi 7 circumscriu competinţa autonomiei şi trecerea influinţei ce a avutŭ până acuma legislaţiunea şi guvernulŭ ţerei în trebile catolice pe lângă tronŭ — în sfera autonomiei; cumcă tóte averile bisericescĭ şi preoţescĭ, precum fondurile şi fondaţiunile rĕmânŭ în proprietatea catolicilorŭ şi cumcă, carĭ au statŭ sub administrarea statului, vorŭ intra în administraţiunea autonomiei; se statorescŭ organele administrative ale autonomiei, carĭ suntŭ: 1) adunarea regnicolară catolică, va sĕ dică congresulŭ autonomicŭ, şi organele ei esecutive; 2) adunarea (sinodulŭ) diecesană şi senatulŭ diecesanŭ; 3) senatele cercurilorŭ protopopescĭ şi parochialĭ; 4) adunarea (sinodulŭ) comunei şi senatulŭ comunale.

Aceştia suntŭ factorii autonomiei catolice şi aceştia represintă interesele catolicilorŭ faţă cu autorităţile şi alte confesiunĭ.

După aceste elaboratulŭ descrie elementele din carĭ constau aceste corporaţiunĭ.

In §§-ii 8—10 este clăditŭ materialulŭ adunării autonomice, carele nu se numesce mai multŭ astfelŭ, ci adunarea regnicolară catolică (országos kath. gyülés), va sĕ dică 'i se dă tipŭ regnicolarŭ, adecă tipulŭ ţerei ungurescĭ, ca aşa din

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Raportulŭ

d-lui Nic. Densuşianu despre literatura istorică şi filologică a Românilorŭ în a 1891.

In dilele aceste a apărutŭ în *Analele sciinţei istorice* din Berlinŭ (Iahresberichte der Geschichtswissenschaft XIV. Iahrgang.) Raportulŭ d-lui *Nic. Densuşianu* despre literatura istorică şi filologică a Românilorŭ în a. 1891. Acestŭ raportŭ cuprinde o imagine fidelă despre activitatea intelectuală a Românilorŭ pe terenulŭ istoriei şi alŭ filologiei române în cursulŭ anului 1891.

In modulŭ acesta, constatămŭ încă odată, amŭ scăpatŭ de situaţiunea neplăcută, în care ne aflamŭ mai înainte, ca publicaţiunile nóstre seriόse sĕ fiă luate în străinătate în bătaiă de jocŭ de câte unŭ şovinistŭ din Pesta, orĭ de câte unŭ Ovreu, séu altŭ străinŭ rĕutăciosŭ. Apoi în fine prin rapórtele d-lui Densuşianu se reducŭ la adevĕrata lorŭ valóre tóte publicaţiunile necompetente ale unorŭ ómenĭ străinĭ de origine, carĭ fără studii seriόse voiescŭ sĕ se ridice peste unŭ Petru Maiorŭ şi peste unŭ Ciparu şi alţĭ bărbaţĭ românĭ distinşĭ în ce privesce studiulŭ limbei şi alŭ istoriei naţionale.

Din raportulŭ d-lui Densuşianu noi vomŭ traduce aicĭ numai părţile, ce se referŭ la scrierile lui *S. Bariţiu, G. Xenopolŭ, Mangiuca* şi *Saster*, apărute în cursulŭ anului 1891.

Vorbindŭ de scrierile apărute în a. 1891 cu privire la *Istoria politică* a Românilorŭ, d-lŭ Densuşianu continuă astfelŭ.

„*George Bariţiu*, membrulŭ Academiei române publică în anulŭ acesta Tomulŭ alŭ III-lea din *Istoria* sa a *Transilvaniei* (1860—1883)*) Volumulŭ acesta se ocupă în specialŭ cu constituţiunea dată popórelorŭ austriace în a. 1860, cu dietele Transilvaniei din 1863/4 şi 1865, cu congresele politice ale Românilorŭ din Transilvania, cu introducerea guvernului dualisticŭ în statulŭ austriacŭ, cu suspendarea autonomiei Transilvaniei în contra vointei naţiunei române, în fine cu atitudinea politică a Românilorŭ dela reactivarea guvernului ungurescŭ încóce.

„Tóte volumele apărute până astădĭ din opera istorică a lui Bariţiu se ocupă mai multŭ cu relaţiunile politice bisericescĭ şi cu istoria culturei Românilorŭ din Transilvania, şi ele formézâ, în privinţa acésta, o escelentă operă istorică scrisă în modŭ cu totulŭ obiectivŭ.

„*Xenopolŭ* publică în anulŭ acesta Tomulŭ alŭ IV-lea din scrierea sa „Istoria Românilorŭ**), însĕ cu părere de rĕu trebue sĕ constatămŭ aicĭ, că o valóre sciinţifică nu are nicĭ volumulŭ acesta, întocmai ca şi volumele precedente ale aceluiaşĭ autorŭ. Aşa d. e. Xenopolŭ afirmă în volumulŭ acesta, că limba românéscă s'a întrodusŭ în bisericile românescĭ numai dela a. 1633 încóce, şi cu acéstă cestiune falsă se ocupă unŭ capitulŭ întregŭ din scrierea lui Xenopolŭ, pe când în realitate este unŭ lucru cunoscutŭ tuturorŭ, că Românii posedŭ cărţĭ bisericescĭ tipărite în limba română încă dela 1561. Chiar şi în alte cestiunĭ principale cartea lui Xenopolŭ este o *lucrare plină de neesactităţĭ.*

„*Limba română.* Pe terenulŭ filolo-

---

*) *G. Bariţiu*, Părţĭ alese din Istoria Transilvaniei pe două sute de anĭ din urmă. Vol. 3. Sibiiu. Tip. W. Kraft, 8° XII, 625 pag.

**) *A. D. Xenopolŭ*, Istoria Românilorŭ din Dacia Traiană. Vol. I.V Istoria modernă. Partea I (dela Mateiu Basarabu şi Vasile Lupu până la Fanarioţĭ (1633—1714) Iaşĭ. Tip. H. Goldner. 633 pag.

bună diminéţă sĕ putemŭ sci ce ne va aduce ḑiua.

Acéstă adunare se va aduna în totŭ anulŭ la Pesta.

Membrii ei suntŭ archiepiscopii şi episcopii rom. cat. 18; gr. cat. rom. 4 ruşĭ 3; de toţĭ 25 episcopĭ, 5 preposiţĭ şi abaţĭ beneficiaţĭ, apoi 37 trimişĭ ai clerului şi 134 trimişĭ ai mirenilorŭ, aceştia aleşĭ pe 3 anĭ, — cu totulŭ 201, din aceştia suntŭ românĭ: episcopĭ 4, deputaţĭ preoţescĭ 6, — deputaţĭ mirenĭ 17, suma 27, adecă 27 românĭ faţă cu 174 neromânĭ, căcĭ „vota non ponderantur sed numerantur“.

§§-ii 11—12 conţinŭ, că primatele e preside naturalŭ, în nefiinţa lui, archiepiscopulŭ celŭ mai bĕtrânŭ, vice-preşedintele e mirénŭ.

De aci încolo dela §-lŭ 14 până la 51 se descrie competinţa şi respective cerculŭ activităţii adunării regnicolare catolice, care ilŭ eserciază parte nemijlocitu, parte mijlocitŭ prin organele sale esecutive, adecă prin senatulŭ direcţionalŭ şi prin şefii de secţiune direcţionalĭ.

Sîmburele acestora este:

Pentru tóte denumirile şi dotaţiunile mai înalte bisericescĭ, la carĭ până aci a influinţatŭ guvernulŭ la tronŭ, de aci încolo prepuseţiunile le va face adunarea regnicolară cat., prin senatulŭ sĕu direcţionalŭ. (§ 14) — Ea va statorì sistema învĕţămêntului la tóte şcólele de specialitate şi institutele civile, pentru esemplu scóle preparandiale dela Năsĕudŭ Blaşiu şi Oradea.

Starea profesorilorŭ şi a învĕţătorilorŭ, condiţiunile cualificaţiunei lorŭ, precum provisiunea lorŭ materială, dênsa le va regula (pentru esemplu la Blaşiu şi Beiuşĭ—§-lŭ 15).

In tóte institutele, carĭ capĕtă ajutorare din averile catolice, dênsa va dispune în privinţa administrărei lucrurilorŭ sĕu prin senatulŭ direcţionale, sĕu prin senatele diecesane sĕu protopopescĭ. (Adecă senatele diecesane şi scaunele protopopescĭ române vorŭ căpĕta ordinaţiunĭ d'a dreptulŭ dela adunarea regnicolară cat. şi acelea trebue sĕ le împlinéscă—§ 18).

Se îngrijesce despre administrarea acurată şi corĕspunḑĕtóre a tuturorŭ fundaţiunilorŭ catolice prin controlare. (§ 18).

Dispune despre tóte proventele, carĭ intră în cassa adunărei regnicolare cat., în carea intră şi veniturile intercalarĭ episcopescĭ, (pentru esemplu în casulŭ morţii metropolitului dela Blaşiu şi episcopului oradanŭ, până ce se va denumi altulŭ, totŭ venitulŭ va intra în cassa adunărei regnicolare cat.)

Va incurge mai departe dela beneficiaţii mai marĭ bisericescĭ o congruă anuală, carea o va statori adunarea regnicolară cat. (§ 20). (Adecă acéstă adunare va face unŭ aruncŭ, câtŭ sĕ plătéscă episcopii românĭ, amĕsuratŭ veniturilorŭ lorŭ, în acea cassă în totŭ anulŭ).

Pentru îmbunĕtăţirea stărei preoţilorŭ inferiorĭ şi a claustrelorŭ mai misere, va avé dreptŭ sĕ pună imposite (dărĭ) pe credincioşĭ (pentru esemplu va ḑice, că credincioşii din diecesele provinciei metropolitane române sĕ plătéscă sumele statorite după una cheiă anumită.— § 21).

Are dreptŭ sĕ pună astfelŭ de imposite şi pentru acoperirea speselorŭ administraţionalĭ şi pentru educaţiunea comună.—§ 22).

Are dreptŭ de supra-inspecţiune în privinţa esecutărei acurate a acestui regulamentŭ, nu numai asupra dieceselorŭ, ci şi asupra protopopiatelorŭ şi comunelorŭ bisericescĭ. (§ 23).

Are dreptŭ disciplinarŭ asupra profesorilorŭ şi învĕţătorilorŭ, carĭ devin delaţionaţĭ în respectulŭ oficiului, va sĕ ḑică va suspenda şi amovia' nu numai profesorii din gimnasie şi preparandii, ci şi pe docenţii din şcólele comunale. (§ 24).

Pe lângă acésta statoresce modalitatea, cu care are de a se decide causele controverse, sulevate între preoţĭ şi comune, (adecă certele ivite între preoţii românĭ şi credincioşĭ.—§ 24).

Are dreptŭ de a strămuta regulamentulŭ statoritŭ cu o maioritate de 2/3 părţĭ, (şi aşa înzadarŭ ar protesta 27 românĭ sĕ nu se strămute regulamentulŭ, căcĭ ei nu facŭ nicĭ o terţialitate—§ 27).

---

giei române avemŭ o lucrare cu totulŭ competentă de eruditulŭ *Simeonŭ Mangiuca****). Autorulŭ se ocupa în scrierea acésta cu limba daco-română în raportŭ cu limbile romanice din apusŭ, precum şi cu fonologia şi morfologia limbei daco-române. La acestŭ studiu filologicŭ autorulŭ a mai adausŭ şi unele cercetărĭ istorice cum suntŭ d. e. despre cronicarulŭ *Nestorŭ* şi Valachii sĕu Românii sĕi despre cronica lui *Hurulŭ*, despre colindă şi originea colindei, despre Valachii lui *Kekaumenos* etc. Durere însĕ, că volumulŭ acesta, în urma morţii neaşteptate a autorului urmate în 4 Dec. 1890, a trebuitŭ sĕ se încheie fără sĕ fiă terminatŭ."

(Va urma.)

***) *S. Mangiuca* Daco-romanische sprach und geschichtsforschung I Theils. Oravicza. Buchár. Karl Wunder 235 pag. Fl. 1.50.

Autonomia catolică. Cetimŭ în „*Egyetértés*“ dela 4 Februarie: „Conferenţa din urmă ţinută în afacerea *autonomiei catolice* a alesŭ o comisiune mai restrînsă, cu însărcinarea de a stabili textulŭ proiectului de resoluţiune, ce este a se înainta dietei şi casei magnaţilorŭ. Prin acestŭ proiectŭ de resoluţiune ministrulŭ de culte şi instrucţiune publică e provocatŭ, *sĕ-şĭ dea rĕspunsulŭ* cu privire la elaboratulŭ Congresului catolicŭ din 1871 şi **sĕ convóce câtŭ mai curêndŭ unŭ nou Congresŭ catolicŭ,** care sĕ facă schimbările necesare în numitulŭ elaboratŭ."

Sosirea în ţéră a pĕrechei moştenitóre române.

Étă cum descrie „Timpulŭ“ sosirea părechei moştenitóre române în România:

Alteţele Lorŭ Regale au sositŭ la Predealŭ la órele 9 şi 50 minute. (Cu o întârḑiere de 30 minute) Primire entusiastă. Onorurile militare făcute de batalionulŭ din Ploiescĭ; musica a intonatŭ imnulŭ naţionalŭ. Asistenţa a aclamatŭ cu urale. Gara admirabilŭ împodobită. Alocuţiunĭ din partea autorităţilorŭ, primprocurorŭ, comand. garnisónei etc. Negulescu, prefectŭ Prahova — buchete oferite prinţesei. După o şedere de 20 minute, trenulŭ princiarŭ a pornitŭ spre Bucurescĭ. Cu tótă întârḑiera de 30 minute, se speră că trenulŭ princiarŭ sĕ pótă câştiga acéstă întârḑiere şi sĕ soséscă în gara de Nordŭ la óra anunţată. Gara de Nordŭ (Bucurescĭ) avea o înfăţişare feerică. Mai întâiu, la intrarea din calea Griviţei, se ridica unŭ arcŭ de triumfŭ împodobitŭ cu verdéţă, cu embleme şi cu stindarde române, englese şi rusescĭ. Faţada gării era asemenea împodobită. Aripa stângă a garii era cu desĕvêrşire transformată. Sala, care forma vestibululŭ şi în acelaşĭ timpŭ vestierulŭ, era acoperită pe josŭ cu unŭ covorŭ roşu, ér cu ónele erau îmbrăcate în ghirlande de verdéţă, printre carĭ erau presărate florĭ. Perdele grele ascundeau compartimentele vestierului. Din vestierŭ intrai în salonulŭ de primire, pe care l'am descrisŭ deja şi despre care nu ne rĕmâne a adăoga decâtŭ că a făcutŭ admiraţiunea tuturorŭ. Pĕreţii, platonulŭ improvisatŭ, ca şi colónele, erau minunatŭ împodobite cu roze, cu ghirlande şi cu embleme. Pe o bogată estradă, în partea opusă uşei de intrare de pe peronŭ se aflau busturile Maiestăţilorŭ Lorŭ Regelui şi Reginei. Sala fiindŭ întunecósă, la unŭ momentŭ se lumină ca prin farmecŭ prin mulţime de lămpĭ electrice risipite pe pĕreţĭ şi pe plafonŭ. Unŭ grosŭ covorŭ verde acoperea parchetulŭ.

Dér ceea ce împodobia acéstă salŏ mai multŭ decâtŭ tóte ghirlandele, decâtŭ tóte florile şi decâtŭ tóte luminile electrice, era mulţimea alésă de dame elegante, purtândŭ nisce costume unele mai bogate şi mai frumóse decâtŭ altele, ţinêndŭ mai fiă-care în mână câte unŭ imensŭ buchetŭ de florĭ, apoi sexulŭ tare representatŭ prin toţĭ înalţii demnitarĭ ai Statului, prin miniştrii, deputaţĭ, senatorĭ, consilierĭ comunalĭ, presidenţĭ, procurorĭ de Curţĭ şi tribunale, împodobiţĭ cu decoraţii de tóte felurile şi de tóte culorile, în fine prin bogata uniformă militară, care strălucia de-ţĭ lua vederile.

La óra 1 fără cincĭ minute sosi M. Sa Regele şi însoţitŭ de d-lŭ Lascarŭ Catargiu, preşedintele consiliului de miniştri, de d-lŭ Al. Lahovari, ministrulŭ afacerilorŭ străine şi de generalĭ, traversă grabnicŭ sala şi eşi îndată pe peronŭ, care era asemenea împodobitŭ şi unde staţiona o companiă din regimentulŭ 21 de infanteriă, cu musica în frunte, care intonă imnulŭ naţionalŭ. La sunetulŭ musicei se credŭ, că a sositŭ trenulŭ princiarŭ şi consiliulŭ comunalŭ cu d-lŭ Triandafilŭ în frunte eşi repede cu tava pe peronŭ, apoi urmară şi ceilalţĭ printre carĭ mulţime de dómne în toaletă de serată.

La ora 1 şi şépte minute trenulŭ princiarŭ sosi în gară. Regele însoţitŭ de toţĭ miniştrii, cum şi d-na Hardinge, graţiósa soţiă a representantului Marei Britanii, ţinêndŭ unŭ superbŭ buchetŭ în mână, eşiră pe peronŭ şi înaintară spre vagonulŭ princiarŭ. Garda militară presentă arma şi musica intonă imnulŭ.

Alteţele Lorŭ Regale princesa Maria şi prinţulŭ Ferdinandŭ se coborîră din vagonŭ şi fură primiţĭ de rege, care'i sărută cu afecţiune, urându-le bună venire. Prinţesa era radiósă de frumseţe şi de tinereţe şi veselia respira din tótă fiinţa Alteţei Sale Regale. Asemenea şi prinţulŭ Ferdinandŭ era rumenŭ la faţă şi voiosŭ. Prinţesa purta o bogată mantiă de stofă culóre *eliotrop*, îmblănită.

Strigăte puternice de ura! isbucnescŭ din mii de pepturĭ, căcĭ pe peronŭ se afla o mare mulţime, care escaladéză trenulŭ, urcându-se pe coperişele vagónelorŭ. Părechia princiară înaintéză câţĭ-va paşĭ şi ajunge în faţa consiliului comunalŭ grupatŭ pe peronŭ.

D-lŭ Gr. Triandafilŭ, primarulŭ capitalei, înaintéză cu doi paşĭ, ér câţĭ va d-nĭ consilierĭ presentă Alteţelorŭ Lorŭ tava cu pâine şi cu sare.

D-lŭ primarŭ uréză Auguştilorŭ Mirĭ buna-venire prin câte-va cuvinte bine simţite, la care rĕspunde A. S. R. principele Ferdinandŭ. Apoi A. A. L. L. R. R., urmate de M. S. Regale, de miniştrii, de d-na Hardinge, care oferise pe peronŭ buchetulŭ, de consiliulŭ comunalŭ, intră în sala de primire, unde Li-se presentă de Rege şi de miniştri diferitele persóne alese, ce forméză alea pe percursulŭ Lorŭ. Dómnele miniştrilorŭ, ale senatorilorŭ, ale deputaţilorŭ şi ale înalţilorŭ demnitarĭ oferă graţiósei prinţese buchete, însoţite de călduróse urărĭ.

In sala de primire se afla şi o deputaţiune de ţĕranĭ din Muscel, bărbaţĭ şi femeĭ, îmbrăcaţĭ în frumóse costume naţionale

După presintărĭ, AA. LL. RR. şi M. S. Regele se urcă în trăsura de gală înhămată *à la Daumont*, caii avêndŭ pene tricolore la capŭ şi urmaţĭ de numĕrósele trăsurĭ de curte în carĭ iau locŭ dómnele de onóre şi casa militară a Regelui şi a prinţului, apoi de şi mai numĕrósele trăsurĭ ale asistenţilorŭ, cortegiulŭ se dirige spre Mitropolie pe stradele împodobite şi pline de unŭ publicŭ numĕrosŭ, care aclamă cu entusiasmŭ pe Mirii României.

Trupele, ce compunŭ regimentele 6, 5, 21, 22 de infanteriă şi batalionulŭ de asediu, erau eşelonate, începêndŭ dela Calea Griviţei până în délulŭ Mitropoliei. In piaţa teatrului se afla regimentulŭ alŭ 2-lea de Roşiorĭ sub comanda d-lui colonelŭ Gradişteanu, comandantulŭ brigăzei de cavaleriă. Ţinuta trupelorŭ era marţială. Infanteria era înarmată cu puşca Mannlicher, modelŭ românŭ. Pe ambele laturĭ ale trotuarelorŭ staţiona unŭ publicŭ numĕrosŭ, care a aclamatŭ pe M. S. Regele şi pe AA. LL. Regale. De asemenea la ferestrele dela tóte casele situate pe numitele strade se aflau fórte multe dame. Când cortegiulŭ regalŭ a trecutŭ, trupele au presintatŭ armele. La Grand Hotelŭ Bulevard se aflau eşelonate trupele de artilerie. La órele 2 şi jum. cortegiulŭ regalŭ a sositŭ la Mitropolie.

La órele 2 fără cincĭ minute cortegiulŭ a sositŭ la biserică, la uşa căreia aştepta Í. P. S. Mitropolitulŭ primatŭ încunjuratŭ de înaltulŭ clerŭ. Imediatŭ după sosirea Alteţelorŭ lorŭ Regale, începă ceremonia religiósă oficiată de însu-şĭ Mitropolitulŭ primatŭ şi care a duratŭ 20 minute. După acésta d. L. Catargiu, preşedintele consiliului de miniştri, dete citire actului comemorativŭ, relativŭ la căsătoria Alteţelorŭ lorŭ Regale. Ilŭ vomŭ publica mâne—Red. „Gaz“.

După citire, actulŭ a fostŭ iscălitŭ de M. S Regele de Alteţele lorŭ Regale, de Mitropolitulŭ primatŭ, de primarulŭ Capitalei, de toţĭ miniştri, de preşedinţii Corpurilorŭ legiuitóre şi de preşedintele Curţii de casaţie. La eşire o companiă din regimentulŭ 5 de Vlaşca a făcutŭ onorurile militare.

La órele 3 cortegiulŭ a pornitŭ la Palatŭ, fiindŭ aclamatŭ de mulţime pe totŭ parcursulŭ, ca şi la ducere.

SCIRILE ḐILEI.

— 25 Ianuarie.

Liga din Parisŭ. Sâmbătă 2/14 Ianuarie *Liga din Parisŭ* a ţinutŭ prima şedinţă generală în anulŭ 1893. Presida d. *Cantili.* D-nii dr. I. G. *Nanu* şi N. *Staicovicĭ*, unii din cei mai activĭ membri ai acestei secţiunĭ, trebuindŭ a se întórce în ţéră îşĭ dau demisiunea din comitetŭ. D. Cantili se face interpretulŭ tuturorŭ membrilorŭ Ligei, mulţamindŭ d lorŭ Nanu şi Staicovicĭ pentru activitatea neobosită ce au desfăşurat'o totdéuna, şi-şĭ esprimă speranţa, că întorcêndu-se în ţéră vorŭ lua şi acolo parte totŭ cu aceeaşĭ dragoste la lupta mare inaugurată de Liga culturală. D. Nanu mulţamesce fórte emoţionatŭ. Totŭ cu ocasiunea acésta preşedintele aduce unŭ omagiu de respectŭ neuitatului fundatorŭ alŭ Ligei din Parisŭ Stroe Brătianu, a cărui perdere va sângera încă multŭ timpŭ inimile tuturorŭ celorŭ ce l'au cunoscutŭ. Intre altele s'a mai discutatŭ în şedinţa acésta o cestiune de mare importanţă. Este vorba de fondarea unei bibliotecĭ a Ligei din Parisŭ. D. Ianculescu, autorulŭ acestei propunerĭ, presentând'o adunărei o desvoltă printr'unŭ discursŭ plinŭ de vervă, care a fostŭ desŭ întreruptŭ de aplause călduróse. Insufleţirea ce a produsŭ acestŭ discursŭ a fostŭ la culme Propunerea a fostŭ susţinută cu multă elocinţă de către unulŭ din cei mai de inimă membri ai secţiunei, a fostŭ primită în mijloculŭ unui entusiasmŭ generalŭ. O listă de subscripţiă, ce s'a lansatŭ în acestŭ scopŭ printre cei presenţĭ, a produsŭ frumósa sumă de *450* lei.

—x—

Societatea „Drita“ a Albanesilorŭ va da peste curêndŭ unŭ mare balŭ în profitulŭ şcólei şi internatului Albano-Românŭ „Lumina“ din Bucurescĭ fondata la 10 Maiu şi deschisă la 10 Octomvre 1892, şi avêndŭ de eforŭ pe distinsulŭ filologŭ B. P. Haşdĕu. Scopulŭ şcólei este crearea de normalişti destinaţĭ a preda instrucţiunea în şcólele din Albania.

—x—

Nou cutremurŭ. Sguduiturile de cutremurŭ de pămêntŭ s'au reînoitŭ la Zenta şi la Cefalonia. Mai multe sute de case s'au surpatŭ şi întregĭ sate au fostŭ distruse. Până acum suntŭ 200 de persóne rănite.

—x—

Invitare la *concertulŭ*, ce'lŭ va aranja corulŭ bis. rom. din Cubinŭ cu concursulŭ d-lui J. *Markovits* în 28 Ianuarie (9 Febr.) a. c. în sala hotelului la „Cerbulŭ de aurŭ". După concertŭ petrecere cu dansŭ. Cubinŭ in 16/28 Ianuarie 1893 *Comitetulŭ*. Intrarea de persónă: loculŭ I 80 cr; loculŭ II 50 cr.

Programa: 1) Psalmulŭ 149, cor. bărb. de C. G. Porumbescu, 2) Trecui valea... cânt. pop. pentru o voce sopranŭ.; 3) Sci tu!? romanţă cântată în două voci; 4) Hora plóia, cor. de G. Dima; 5) Valsulŭ iubirei de * * * pentru o voce de baritonŭ; 6) Cântecŭ vênătorescŭ, cor. bărb. de Tudorŭ cav. de Flondor.

Arbitragiu şi pace.

Discursulŭ d-lui V. A. Urechiă adresatŭ d-lui ministru românŭ de esterne în şedinţa Senatului dela 18 Ianuarie 1893.

Mai înainte de tóte datorŭ sunt a face o declaraţiune, care mi-se impune: Intrebările ce am avutŭ onórea a face, nu provinŭ de la nicĭ o pornire neprietenă guvernamêntului, căcĭ aceste întrebărĭ, în de afară de simţămintele mele, orĭ cum le-ar presupune, orĭ le-ar socoti d-lŭ ministru de externe, aceste întrebărĭ ḑicŭ, suntŭ însărcinatŭ a i le face din partea unui numĕrŭ însemnatŭ de membrii ai parlamentului, din care cei mai mulţĭ aparţinŭ majorităţii actuale.

Aceste întrebărĭ onoréză pe aceia, carĭ au convenitŭ sĕ le facă, onoréză Senatulŭ, care le va asculta cu bună voinţă şi cu interesŭ, ér rĕspunsulŭ d-lui ministru de esterne sperămŭ, că va fi aşa, cum sĕ se vadă, că ómenii de statŭ românĭ nu ignoréză lucrarea, ce se face de mai multŭ timpŭ în Europa în sensulŭ triumfului unorŭ marĭ idei şi pentru a se ajunge la înscrierea în *dreptulŭ ginţilorŭ* a unorŭ disposiţiunĭ proprii a impedeca, orĭ celŭ puţinŭ a rari câtŭ mai multŭ pentru omenire, cruntele flagele ale rĕsboiului.

Sĕ venimŭ acum la întrebările adresate. Aceste suntŭ în numĕrŭ de trei. Prima este:

1) Primitu s'a în timpŭ la ministerulŭ de esterne şi de s'a primitŭ, ce cursŭ s'a datŭ propunerii republicei Statelorŭ-Unite Americane relativă la formaţiunea între ele şi ţĕrile, rări vorŭ voi sĕ adere, de contracte generale de arbitragiu?

Prin tratatulŭ dela 1648 (pe care în proiectulŭ de lege alŭ d-lui ministru de esterne pentru reorganisarea ministerului afacerilorŭ streine, ilŭ vĕḑui pusŭ ca basă principală a cunoscinţelorŭ istorice a diplomaţilorŭ românĭ), genialulŭ ministru francesŭ a întrodusŭ aşa ḑisulŭ *echilibru* în statele Europene. Cine nu scie, că astăḑĭ acelŭ *echilibru nu mai esistă* şi că pacea se pretinde a fi menţinută prin forţa brutală armată şi cu preeumpănirea alianţelorŭ. Fatale vremurĭ, în carĭ se sleiescŭ puterile şi comorile naţionale prin întreţinerĭ de oştirĭ! Acum 138 de anĭ Montesquieux ḑicea în „*l'Esprit des Lois:*" „O nouă bólă a coprinsŭ pe principii Europei... întreţinerea de nenumĕrate armate. Acestă bólă va deveni negreşitŭ contagiósă, de óre-ce de îndată ce unŭ statŭ îşĭ sporesce armata, cele-l'alte ilŭ imită şi acéstă stare de extreme opintirĭ ale forţelorŭ tuturorŭ contra tuturorŭ este ceea ce se numesce pacea!... Europa cu tóte bogăţiile şi cu totŭ comerciulŭ sĕu cu lumea întrégă, este sĕrăcită. Consecinţa unei aşa stărĭ de lucrurĭ este adăugarea totŭ mai mare a impositelorŭ. ."

Ce ar ḑice Montesquieux, décă ar scrie astăḑĭ, vĕḑêndŭ cele ce se petrecŭ în Europa, nu numai în statele de prima ordine, ci şi în cele de a doua şi de a treia mână? Unŭ scriitorŭ francesŭ, d. Larroque, încă cu 23 anĭ în urmă făcuse socotéla cheltuelilorŭ pentru armate ale principalelorŭ state din Europa şi găsise, că se perdea peste 13 miliarde pe anŭ sub cuvêntŭ, că „*si vis pacem, para bellum*". (*De la guerre*, Parisŭ 1870) La ce cifră s'ar urca socotéla lui de Larroque astăḑĭ?

Nu este loculŭ sĕ facŭ istoriculŭ încercărilorŭ generóse întreprinse de ómenĭ de statŭ luminaţĭ şi umanitarĭ în decursulŭ timpului, pentru a pune stavilă rĕsboiului. Nu voiu aminti de primulŭ proiectŭ alŭ *păcei perpetue* suggeratŭ lui Henric alŭ IV de marele Sully. Sciu ce era utopică în *confederaţiunea generală*, în planulŭ ministrului francesŭ propunêndŭ acésta. Pumnalulŭ lui Ravaillac, curmândŭ ḑilele lui Enric alŭ IV, care îşĭ întinsese relaţiunile până la noi, înlătură utopiculŭ, dér nu mai puţinŭ generosulŭ planŭ. Ludovicŭ alŭ XIV aspira la o monarchiă universală prin o „*restauratio equilibri Europaei*". Pacea dela Utrecht, care urma sĕ realiseze acéstă aspiraţiune a marelui monarchŭ francesŭ, inspiră pe abatele St. Pierre în proiectulŭ sĕu de *pacea perpetuă*.

Primulŭ articolŭ alŭ acestui proiectŭ propunea o alianţă a statelorŭ din Europa, nu triplă, nicĭ duplă, ci a tuturorŭ, pentru siguranţa reciprocă contra rĕsbóielorŭ, cu obligaţiunea pentru aliaţĭ de a declara, că renunţă de a face rĕsboiu şi că se vorŭ supune la arbitagiulŭ unei *adunărĭ confederative* în casŭ de certe între ei.

Nu intru în detalii asupra organisărei propusă de St. Pierre. Au risŭ mulţĭ sceptici bărbaţĭ de statŭ la cetirea *proiectului de pace perpetuă*, cum omenirea nepricepută a risŭ, ba chiar a batjocoritŭ şi torturatŭ pe cei mai mulţĭ din marii descoperitorĭ de adevĕrurĭ sciinţifice, ér astăḑĭ recunoscuţĭ conducĕtorĭ ai culturei omenescĭ.

Pacea de Westfalia a avutŭ unŭ sunetŭ puternicŭ, atâtŭ de puternicŭ, că fu auḑitŭ până şi în ţĕrile române. Intre 1670 şi 1673, domnii românĭ Gr. Ghica şi mai alesŭ Ştefanŭ Petriceicu provócă o *federare a tuturorŭ* popórelorŭ cu scopŭ de a isgoni pe Turcĭ din Europa în interesulŭ păcei. Ambasade la Viena, Parisŭ, Moscova, Geneva, Veneţia trimise Petriceicu urmărindŭ asemenea federare, dér nu avŭ timpŭ, ne ericitulŭ pe câtŭ şi înţeleptulŭ domnŭ, sĕ-şĭ vadă visulŭ realisatŭ, căcĭ interveni bătălia de la Hotin.

Scrierea abatelui St. Pierre avŭ resunetŭ, orĭ-câtŭ de târḑiu.

„*Neutralitatea armată*" propusă la 1780 de Ceterina II, propunere la care aderară cele mai multe state din Europa între carĭ şi Imperiulŭ germanŭ, ca şi Statele unite din America, este o stare de lucrurĭ inspirată de scrierĭ, ca cea a abatelui St. Pierre. Apoi chiar şi mai înainte de neutralitatea armată a Caterinei Rusiei, deja în prima jumêtate a secolului XVIII, proiectele generóse a unorŭ St. Pierre, încercate fură.

La Haga a esistatŭ o confederaţiune. In sinulŭ adunărei confederative din Haga erau representate o fórte mare parte din statele Europene. Din nenorocire instituţiunea nu persistă, din pregiurărĭ ce le scie spune istoria.

Scrierea abatelui de St. Pierre avu rĕsunetŭ şi mai apoi: confederaţiunea germană din 1815 este croită aprópe în totulŭ pe planulŭ datŭ de acelŭ scriitorŭ.

(V urma.)

Isprăvile unui renegatŭ.

Ţéra Oltului, (Comit. Făgăr.) 29 Ian. 1893.

In 24 l. c. s'a ţinutŭ alegerea celorŭ doi membri la adunarea generală a grăniţerilorŭ din regimentulŭ rom. I, conformŭ statutelorŭ grăniţ.. în comuna D.-şanĭ. Eram de firma speranţă, că celŭ puţinŭ acéstă alegere nevinovată va decurge în linişte, dér m'am înşelatŭ amarŭ, căcĭ şi aicĭ se ivesce stéua cu códă!—vestitulŭ vice-notarŭ comitatensŭ *Aronŭ de Popa Radu* cu îndatinata-i insolenţă vine sĕ conturbe liniştea bieţilorŭ descendenţĭ ai foştilorŭ husarĭ!

In periodulŭ trecutŭ, aripa husarilorŭ fusese representată prin d lŭ Dr. Nicolau Şerbanŭ, deputatŭ dietalŭ, şi Iosifŭ Nemeşŭ, fostŭ învĕţătorŭ; anulŭ acesta însĕ, ce se va fi cugetatŭ susŭ amintitulŭ domnŭ, basatŭ póte pe „popularitatea" consătenilorŭ sĕi din Recea, unde cortesise Dumineca precedentă, păşesce şi d sa ca candidatŭ; dér ce sĕ veḑi? preşedintele propune 3 candidaţĭ, alegĕtorii aclamă însĕ pe cei doi representanţĭ din periodulŭ trecutŭ, rĕmânêndŭ d-lŭ Popardŭ nealesŭ se înţelege, ca la tótă ocasiunea.

Acum sĕ fi vĕḑutŭ focŭ! E'lŭ singurŭ sbiera în gura mare, că alegerea sĕ se efeptuéscă prin votisare nominală, şi după-ce se face atentŭ, ca sĕ urmeze prescrisele legii, căutându-şĭ încă 9 soţĭ de principiu, se face din nou ridicolŭ, căcĭ provocându-se cătră alegĕtorĭ, nu află nicĭ unulŭ, îi lipsia, bietulŭ, lampa lui Diogene: fără o voce îi reflectéză: hei, hei, d-le! şi-a găsitŭ lelea bărbatulŭ."

Işĭ uită de sine, şi intrândŭ în casă, cere cu insistinţă votisare nominală, şi după ce vede, că nu-i se acórdă acéstă favoră *ilegală* îşĭ arógă dreptulŭ a dicta protocolulŭ de alegere, dér sĕrmanulŭ omŭ, în marea lui iritare, îşĭ uitase că e vorba de protocolŭ de al gere şi concepŭ o acusă formală contra primarului comunalŭ, carele era preşedintele alegerei, dér făcêndu-se atentŭ biroulŭ că protocolulŭ nu tractéză despre actulŭ îndeplinitŭ, se ia protocolŭ din nou; ér d-lŭ vice notarŭ pachetândŭ-şĭ protocolulŭ conceputŭ de d-sa, se vede că ca „corpus delicti", séu ca suvenirŭ de acéstă victoriă, şi ştergêndu-şĭ sudorile după atâta trudă, se puse pe trăsură şi plecă între cele mai entusiaste strigărĭ de: Sĕ trăi.... pardonŭ: Ho!

Nu sĕ mulţamesce însĕ cu vitejia îndeplinită în Deşanĭ, ci vine în Recea şi ca sĕ-şĭ rĕsbune asupra învĕţătorilorŭ, pre carĭ îi vĕḑuse c'au participatŭ la alegere, (doi ca descendenţĭ ai foştilorŭ grăniţerĭ voiră sĕ-şĭ validiteze dreptulŭ, ér unulŭ din curiositate) *fără nicĭ o autorisare merge sĕ visiteze şcóla*, dér într'amêḑĭ când învĕţătorii nu suntŭ deobligaţĭ a sta în şcólă, intră în clasa a IV şi *într'unŭ modŭ durŭ tractéză cu şcolariĭ, voindŭ sĕ discrediteze pre învĕţătorŭ înaintea disciplulilorŭ sĕi*; a fostŭ sigurŭ domnulŭ, că nu dă de obstaculĭ şi de aceea şi a jucatŭ mendrele după placŭ, căcĭ de era avisară superioritatea competentă de visita neprevĕḑută, mi-se pare că i-ar fi fostŭ d-lui inspectorŭ uşile salei de învĕţămêntŭ prea strimte.

Orĭ-cum satisfăcutŭ, că prin acéstă procedere şi-a câştigatŭ autoritate barem înaintea tinerilorŭ odrasle, décă părinţii lorŭ l'au desconsideratŭ, plécă la reşedinţa i din Făgăraşŭ, dér nu ca sĕ dórmă, deşi era deja nópte, ci ca sĕ pună oficiulŭ pretorialŭ în mişcare, că veḑĭ Dómne! în Deşanĭ s'a ţinutŭ o adunare mare, unde deputatulŭ dietalŭ Dr. Şerbanŭ şi mai mulţĭ preoţĭ au aţîţatŭ poporulŭ contra regimului!!

Se înţelege, că acestei mârşave denunţărĭ i se dete ascultare şi a doua ḑi solgăbirĕulŭ Rusu Károly este la investigare, necesitatŭ fiindŭ sĕ percurgă 15 comune, căcĭ atâtea aparţinŭ fostei aripĭ a husarilorŭ; resultatulŭ acestei investigărĭ, durere! nu'lŭ sciu, ni-lŭ va spune cred, d l A. Popa Radu? Ţi-ai mai adausŭ d-le vice-notarŭ, încă unŭ mărgăritarŭ la co:óna-ţĭ de fapte herostratice!

Aquila.

ULTIME SCIRĬ.

Bucurescĭ, 5 Februarie. Din convorbirile, ce le-a avutŭ ministrulŭ preşedinte românŭ *Catargiu* cu monarchulŭ Franciscŭ Iosifŭ şi cu ministrulŭ Kalnoky, aceştia s'au putută convinge, că guvernulŭ românŭ doresce sĕ susţină bunele raporturĭ politice cu tóte puterile

Petrecerea ministrului Lahovary la Berlinŭ a avutŭ de scopŭ încheiarea unei convenţii vamale romano-germane.

Iaşĭ, 5 Februarie. Regina Natalia va visita încă în decursulŭ acestei lunĭ Bucurescii şi Iaşii. In Iaşĭ va rĕmâne până la Pascĭ. După aceea va merge la Belgradŭ.

Londra, 5 Februarie. In camera comunelorŭ lord Labouchere a făcutŭ propunerea, sĕ se facă o declaraţiă în sensulŭ, că décă lord Salisbury a promisŭ Italiei ajutorŭ în casŭ de rĕsboiu cu Francia, atuncĭ guvernulŭ actualŭ *nu e responsabilŭ* pentru acea promisiune. Prim ministrulŭ Gladstone a rĕspunsŭ, că cu privire la tripla alianţă nu s'a întêmplatŭ nimicŭ, ce ar da ansă la nedumerirĭ din partea Englesilorŭ.

Berlin, 5 Februarie. „Kreuzzeitung" primesce din cercurĭ „bine informate" scirea, că principele moştenitorŭ rusŭ a delaratŭ împĕratului Wilhelm, că între Francia şi Rusia nu esistă nicĭ o legătură de alianţă.

DIVERSE.

Unŭ preotŭ mâncatŭ de lupĭ. In tr'una din ḑilele trecute, unŭ preotŭ dintr'unŭ satŭ de lângă oraşelulŭ Svilanjnaz (Serbia) mergea cu o trăsură spre oraşelŭ, împreună cu servitorulŭ sĕu. Deodată le sare înainte o haită de lupĭ. Preotulŭ ia repede puşca şi trage asupra lupilorŭ omorândŭ pe celŭ din urmă. Cele-l'alte bestii au fugitŭ ér în pădure. Preotulŭ s'a datŭ josŭ cu servitorulŭ, au luatŭ lupulŭ omorâtŭ şi l'au aruncatŭ în trăsură. In momentulŭ acela însĕ, caii speriaţĭ deja de împuşcăturĭ, la vederea lupului s'au speriatŭ şi mai tare şi au luat-o la fugă spre oraşŭ. „Haide băiete, fugĭ repede şi prinde caii; alt-cum suntemŭ perduţĭ"—stigă desperatŭ bĕtrânulŭ popă. Servitorulŭ, unŭ tênĕrŭ puternicŭ, o luă la fugă după cai, dér nu i putŭ opri decâtŭ în marginea oraşului. Când se întórse cu trăsura la loculŭ primejdiei, nu mai găsi din popă de câtŭ pĕrechia de cisme în carĭ erau băgate picióręle, apoi hainele sfăşiate şi barba albă şi lungă a nenorocitului omŭ. Lupii ilŭ sfăşiaseră, rĕsbunândŭ ast-felŭ mórtea „tovarăşului".

Monumentele de la San Stefano. Soldaţii ruşĭ carĭ au căḑutŭ în rĕsboiulŭ ruso-romăno-turcŭ din 1877 — 78, suntŭ înmormêntaţĭ în 92 de cimitire. Monumentele carĭ au fostŭ ridicate în memoria câtor va ofiţerĭ séu soldaţĭ mai distinşĭ, s'au dărâmatŭ. Cea mai mare parte din aceste cimitire au fostŭ construite în iuţéla şi starea lorŭ e câtŭ se póte de miserabilă. Din causa acésta guvernulŭ rusŭ a însărcinatŭ pe ataşatulŭ sĕu militarŭ din Constatinopolŭ, colonelŭ de Pechkow ca sĕ'i dea unele informaţii asupra mormintelorŭ soldaţilorŭ ruşĭ. Colonelulŭ de Pechkow a recunoscutŭ, că e fórte greu de a întreţine şi a supraveghea unŭ numĕrŭ aşa de mare de cimitire (92) şi de aceea a propusŭ sĕ se adune tóte rĕmăşiţele mortuare ale soldaţilorŭ căḑuţĭ pe câmpulŭ de rĕsboiŭ sĕ fie înmormêntate la olaltă sub o capelă comemorativă. Propunerea acésta a fostŭ primită şi colonelulŭ a putută a duna până acuma cadavrele celorŭ 5000 de morţĭ, dintre carĭ 400 de ofiţerĭ. Rĕmâne sĕ se alégă unde va fi construită capela. Rusia s'a învoitŭ cu Pórta şi a cumpăratŭ unŭ terenŭ mare lângă San-Stefano. Se ştie, că la San-Stefano, s'a semnatŭ tractatulŭ de pace de pace între Turcia şi Rusia.

Proprietarŭ **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 3 Februarie st. n 1893.

Bancnote românescĭ	Cump.	9 49	Vênd.	9 52
Argintŭ românescŭ	„	9.45	„	9.48
Napoleon-d'orĭ	„	9.55	„	9.50
Lire turcescĭ	„	—.—	„	—.—
Seris. fonc. „Albina“ 6%		—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Imperialĭ	„	—.—	„	
Galbinĭ	„	5 55	„	5 60
Ruble rusescĭ	„	—.—	„	—.—
Mărcĭ germane		58.80	„	59.10

Discontulŭ 6—8% pe anŭ

Cursulŭ la bursa din Viena

din 4 Februarie st. n 1893.

Renta de aurŭ 4%	114.55
Renta de hârtiă 5%	102 —
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	122.70
dto argintŭ	103.—
Amortisarea datoriei căilorŭ feratede ostŭ ungare (prima emisune)	120.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ croato-slavone	—.—
Bonurĭ rurale-ungare	96.30
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	97.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	149.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	142.25
Renta de argintŭ austriacă	98 35
Renta de hârtiă austriacă	98.60
Renta de aurŭ austriacă	117.15
Losurĭ din 1860	147 75
Acţiunile băncei austro-ungare	1012 —
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	375 25
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	322 75
Galbenĭ împĕrătescĭ	5 66
Napoleon-d'orĭ	9 61½
Mărcĭ 100 împ. germane	59.20
Londra 10 Livres sterlinge	120 90

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiuneii sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa ămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Nr. 9—1893.

CONVOCARE.

Prin acésta sĕ convócă

a II-a Adunare generală ordinară

a societăţiĭ de economiĭ şi credit „Crişana“ pe 12 Martie st. n. a. c. la 11 óre înainte de amédĭ

în sala dela „Hotel Hungaria“ din Brad, la care sĕ învită onoraţiĭ membriĭ.

OBIECTELE:

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea membrilorŭ presenţĭ.
3. Raportulŭ direcţiunei pro 1892.
4. Raportulŭ comisiunei de supraveghere.
5. Decidere asupra compturilorŭ anuale, şi asupra profitului curatŭ.
6. Aprobarea remuneraţiunei officialilorŭ pro 1892.
7. Fixarea marcelorŭ de presenţa pro 1893 pentru membrii consiliului şi pentru comisiunea de supraveghiare.
8. Alegerea alorŭ doi bărbaţĭ de încredere şi doi secretarĭ.
9. Alegerea comisiunei de supraveghiare.
10. Propunerĭ eventualĭ.

In lipsa membrilorŭ receruţĭ de peste jumĕtate din părţile fundamentalĭ, adunarea în sensulŭ § 51 se va ţiné în 19 Martie a. c. la loculŭ şi timpulŭ indicatŭ. Membrii potŭ lua parte séu în persónă séu prin plenipotenţiaţii lor, după modalitatea prevĕdută în § 52 alŭ statutelorŭ.

Numĕrulŭ membrilorŭ înscrişĭ cu 31 Decemvre 1892 a fostŭ 115 inşĭ cu 344 părţĭ fundamentalĭ a 50 fl. v. a.— 17 fl. 200 fl

Din şedinţa consiliului administrativŭ ţinută la 29 Ianuarie 1893 în Bradŭ.

Vasiliu Damianŭ, directorŭ. **Ioanŭ Germanŭ**, secretarŭ.

28,1—1.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1892.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ
Viena	10.00	8.05		2.15
Budapesta	8.25	1.55	5.50	9.15
Szolnok	11.38	4.14	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.53	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.08	1.50	2.12
	4.—	7.15	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.30	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		4.07	
Bucia	0.00	0.—		
Ciucia	6.31	9.07	4.53	4.17
Huedin	7.12	9.37	5.32	4.50
Stana	7.29		5.48	
Aghiriş	7.49		6.08	
Gârbău	8.01		6.24	
Nădĕşel	8.14		6.39	5.42
Cluşiu	8.29	10.37	6.59	5.55
	8.46	11.10	8.20	6.18
Apahida	9.03	11.32	8.45	6.34
Ghiriş	10.08	12.50	10.21	7.34
Cucerdea	10 37	1.25	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.43	11.17	
Vinţul de sus	11.04	1.52	11.26	
Aiudŭ	11.28	2.18	11.54	8.22
Teiuşŭ	11.45	2.40	12.18	(8.38
	12.13		12.58	(8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blaşiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copşa mică	1.51		2.48	(9.48
	2.12		3.03	(9.50
Mediaşŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighişóra	3.46		4.49	11.04
Haşfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apaţa	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Braşovŭ	8.—	Tren de pers.	10.05	(2.09
		11.—	Tr. ac. 5.15	(2.19
Timişŭ		12.26	5.57	3.01
Predealŭ		1.11	6.29	3.31
Bucuresci		8.35	12.10	9.15

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelératŭ	Trenŭ de persón. (Tr. ac.)
Bucuresci	7.40		8.50	4.45
Predealŭ	1.12		5.16	9.12
Timişŭ	1.42		5.57	9.41
Braşovŭ	2.18	4.20	6.58	10.17
	2.48	4.48		7.23
Feldióra	3.19	5.07		8.03
Apaţa	3.40	5.42		8.37
Augustinŭ	3.56	6.09		9.04
Homorodŭ	4.29	6.55		9.46
Haşfalĕu	5.34	8.23		11.03
Sighişóra	5.54	8.53		11.29
Elisabetopole	6.21	9.31		12.06
Mediaşŭ	6.42	10.09		12.37
Copşa mică	6 55	10.31		12.53
	6.57	10.47		1.18
Micăsasa		11.06		1.39
Blaşiu	7.31	11.42		2.13
Crăciunelŭ		11.57		2.27
Teiuşŭ	8.—	12.28		2.49
	8.07	1.08	12.54	3.47
Aiudŭ	8.24	1.35	1.23	4.07
Vinţul de sus		2.05	1.51	4.28
Uióra		2.13	2.00	2.34
Cucerdea	8.54	2.31	2.08	4.52
Ghirişŭ	9.23	3.18	3.—	5.26
Apahida		4.45	4.23	6.34
Cluşiu	10.45	5.14	4.48	6.52
	11.01	6.14	5.25	7.40
Nădăşelŭ		6.29	5.43	8.50
Ghîrbău		6.53		8.05
Aghirişŭ		7.02	6.07	8.19
Stana		7.28		8.43
B. Huiedin	12.47	7.53	6.39	9.12
Ciucia		8.31	7.08	9.51
Bucia		8.51		9.56
Bratca	1.26	9.10	7.47	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.13	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.38	11.51
	2.25	11.04	8.43	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.05	2.24
Szolnok	5.23	3.31	11.46	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.50	8.40
Viena	1.55	3.00	7.20	6.20

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelératŭ	Trenŭ de persón.
Viena	10.00	8.05	2.15
Budapesta	8.10	1.56	9.30
Szolnok	11.04	4.02	1.05
Aradŭ	3.45	6.57	5.24
	4.30	T. d. per. 2.34	5.46
Glogovaţŭ	4.42	2.54	5.57
Gyorok	5.03	3.34	6.19
Paulişŭ	5.14	3.58	6.30
Radna Lipova	5.32	4.20	6.48
Conop	5.56		7.12
Bêrzova	6.12		7.27
Soborşinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.35
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	10.00		10.19
Orăştia	10.25		10.50
Şibotŭ	10.44		11.16
Vinţ. de josŭ	11.58		11.44
Alba-Iulia	11.29	7.05	12.06
Teiuşŭ	11.56	7.40	12.38

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelératŭ	Trenŭ de persón
Teiuşŭ	3.04		1.39
Alba-Iulia	3.40		2.19
Vinţ. de josŭ	4.58		2.36
Şibotŭ	4.20		3.03
Orăştia	4.42		3.30
Simeria (Piski)	5.43		4.17
Deva	5.59		4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.54
Soborşinŭ	8.03		6.24
Bêrzova	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.28	7.46
Paulişŭ	9.58	5.50	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8.08
Glogovaţŭ	10.34	7.01	8.30
Aradŭ	10.46	7.20	8.40
	11.18	8.20	9.05
Szolnok	4.15	11.15	2.21
Budapesta	7.25	1.20	5.50
Viena	6.20	7.20	3.—

Simeria (Piski) Petroşenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.23	4.58
Haţegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	1.21	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Baniţa	9.21	3.19	8.04
Petroşenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	6.—	10.50	6.20
Baniţa	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Haţegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.15	11.30	5.58
Vinga	7.32	12.47	6.46
Timişóra	8.42	2.04	7.39

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	8.—	1.11	8.15
Vinga	9.02	2.46	9.46
Aradŭ	9.44	3.50	10.55

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.48	10.35	3.40	10.24
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirişŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirişŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	4.30	11.25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8.15	3.15
Sighişóra	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.45
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	7.03

Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagu-Budatelecŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa—Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	1.16
Ţagu-Budatelecŭ	4.15
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa mică	3.—	10.57	7.10
Şeica-mare	3.31	12.22	7.43
Loamneş	4.15	12.40	8.27
Ocna	4.46	12.50	8.59
Sibiiu	5.10	2.26	9.23

Sibiiu—Copşa-mică

Sibiiu	7.35	4.49	10.17
Ocna	8.02	5.09	10 43
Loamneş	8.30	5.32	11.09
Şeica-mare	9.05	5.59	11.40
Copşa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oşorheiu-R.-săs.

Cucerdea	2.35	8.20	2.41
Ludoş	3 26	9.11	3.27
Oşorheiu	5.07	11.39	5.14
	5.50	12.20	5.3
Regh.-săs.	7.15	1.15	7.15

Regh.-săs.-Oşorh.-Cucerdea

Regh.-săs.	3.44		3.22
Oşorheiu	5 14	9.35	5.05
	5.20	10.05	5.54
Ludoş	7.—	12.31	7.41
Cucerdea	7.47	1.15	8.25

Simeria (Piski)—Hunedora

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.56
Cerna	11.13	5.03	10.08
Hunedóra	11.48	5.38	10.32

Hunedora—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3.—	7.50
Simeria	5.28	3.20	8.10

Brasov—Zĕrneşti

Braşov	8.35	4.55
Zĕrneştĭ	10.28	6.36

Zĕrnesti—Braşov

Zĕrnescĭ	5.00	12.20
Braşov	6.29	1.44

Braşov—Ch.-Oşorheiu.

Braşovŭ	8.50	3.10
Uzonŭ	9.43	4.23
S.-Georgiu	10.32	5.03
C.-Oşorheiu	12.54	7.26

Ch.-Oşorheiu—Braşov.

Ch.Oşorheiu	4.30	2.45
S.-Georgiu	6.53	5.30
Uzonŭ	7.00	5.45
Braşovŭ	8.25	7.26

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU.